

EBRIS

We know
books

ADINA-MARINA TABACU

*Mici
povestiri
victoriene*

EDITURA
CREATOR
BRAȘOV 2024

Introducere · 7

Tata repara timpul · 10

Am fost înfiată? · 18

Diafilm și povești · 21

Rahat și căpșuni · 26

Combinatul chimic · 32

La garaje · 38

Baby club · 43

De Paști · 46

Parfum de soc și de pâine proaspătă · 49

Eu vreau cărți · 52

Nu, nu mă mânca! · 56

Strada Chimiștilor	· 61
Viața la țară	· 66
Ora de română	· 69
Cabana școlii	· 74
Zahăr ars	· 79
Anne de la Adina	· 82
Bătaia te rupe din rai	· 86
Mărțișorul de la Sorin	· 89
Cercul de teatru	· 92
Tabăra de la Timișul de Sus – prietenie cu poporul rus	· 95
Inelul de la cravata de pionier	· 98
Scumpi mic	· 102
Mutulică	· 104
Prietenii tatălui meu	· 107
Cireșul doamnei Ursu	· 112
Filme indiene	· 116
Balerina	· 121

Introducere

Vouă, celor care ați ajuns aici, la prima pagină a cărții „Mici povestiri victoriene”, vă voi dezvălui un secret: în copilărie, și mult timp după, aveam un obicei legat de cărți. Înainte de a citi o carte, o țineam strâns între palme, ca și când pielea mea s-ar fi topit, lipindu-se de coperte, iar atingerea apăsată ar fi pătruns astfel în adâncul poveștii ascunse între pagini. Apoi, citeam prima frază și pe cea de la final. Nu-mi stricam în vreun fel surpriza lecturii, ci, dimpotrivă, vedeam în asta

un mod personal de decodare, de înțelegere deplină a autorului. O carte în două fraze. Acum, probabil că-mi veți urma exemplul și veți merge la sfârșitul cărții mele. Foarte bine faceți, pentru că dorința mea cea mai mare e să îl cuprind pe fiecare dintre voi între copertele ei, în povestirile mele.

Că tot e vremea destăinuirilor, mai aveam un obicei: îmi exersam răbdarea și încercam să-mi potolesc setea așteptând. Mă refer la setea adevărată, la nevoia de apă. Procedam astfel: veneam însetată în casă, luam paharul cu apă rece de munte, chiar foarte rece, mă așezam la masă și-l priveam. În acest timp, mă gândeam că sunt un copil din deșert, care primește doar un pahar cu apă pe zi. Simțeam dogoarea zilelor nesfârșite, arse de soarele saharian și gura mi se usca precum nisipul. Când intram cu totul în pielea bronzată a copilului însetat, doar atunci consideram că îmi pot oferi privilegiul de a bea încetișor din apa binecuvântată, pe care

doar eu știam s-o apreciez cum se cuvine. Sper ca povestirile mele să fie pentru voi precum apa: să le savurați pe îndelete, aducând la viață o lume reală de la poalele munților Făgăraș, dintr-un orașel tânăr, unde, deși a apărut într-o perioadă istorică tulbure și complicată, în anul 1949, a fost adăpostită viața unei comunități, care, în ciuda greutăților, a curs liniștită, ca un izvor de munte și a ajuns aici, în paginile *Povestirilor victoriene*.

Tata repara timpul

Cum e inima pentru viață, așa e ceasul pentru timp. Pot spune că tata a fost un doctor al timpului. Cabinetul lui era la noi acasă, în apartamentul cu trei camere, dintre care una fusese transformată în atelier. Blocul nostru se afla chiar la intrarea în oraș. După ce treceai peste linia ferată, drumul pe care trenurile marfare ajungeau în Combinatul chimic al orașului Victoria, cel care a stat la baza construirii întregii comunități din care am făcut parte timp de 18 ani, înaintai, lăsând în urmă,

LIBRIS

We know
books

pe partea dreaptă, un mic cartier pe care noi îl numeam Catanga, și făceai stânga pe prima străduță: strada Chimiștilor, cea care duce spre cimitirul orașului. La a doua scară, la etajul doi, locuia familia noastră, familia Tabacu: mama, tata și patru fice. Eu sunt a treia dintre ele. Am venit pe lume într-o perioadă în care femeile erau lăudate dacă nășteau mulți copii, iar cele care aveau mai mult de patru erau considerate mame eroine, deși ele nu se simțeau deloc astfel. Pentru că, în afară de Partidul Comunist Român, care ne conducea țara, singurul partid, de altfel, nimeni nu avea timp de laude pentru mamele muncite. Laudele erau păstrate pentru „conducătorul nostru mult iubit, tovarășul Nicolae Ceaușescu și soția sa, Elena Ceaușescu”. Femeile erau încurajate să nască mulți copii, cât mai mulți, ca să devenim un popor mare și frumos precum cel chinez. Poate că ar fi făcut cu drag și de bunăvoie mai mulți, dacă ar fi avut condiții de trai mai

bune. Eu, fiind a treia dintre cele patru surori, ar fi trebuit să fiu băiat, sau, mai bine zis, așa se așteptau ai mei.

I-am surprins și am apărut ca o mică leoaică, foarte bine dezvoltată, având 4.500 g, ceea ce însemna foarte mult pentru un bebeluș, cu ochi negri ca mura și mult păr pe cap. Tatăl meu, poet talentat, mi-a scris o poezie consolatoare, pe care o redau în continuare, și pe care o port în minte și în inimă mereu:

Dedicație

Ai apărut cam nepoftită
Fetița mea cu ochi ca mura
Dar parcă ești tot mai iubită
Și dragostea învinge ura.

Nu ești băiat? Ce are-a face?
Băieți sunt câtă pleavă-n spice
Ar vrea ei mulți băieți „tenace”
În leatul tău să se ridice.

Dar ce folos că vrerea-i mare
Și visu-i fără de izbândă.
Căci tu vei crește ca o floare
Ce-nvinge-a urii grea osândă.

Blocul nostru avea trei etaje, ca majoritatea blocurilor din oraș, și era așezat pe un mic deal pe care-l foloseam în jocurile noastre în fel și chip, în funcție de anotimp. Vara ne întindeam pe pături și ne rostogoleam, înfășurându-ne în ele, iar când ajungeam jos, aproape de stradă, arătam ca niște sarmale sau mumii egiptene, după preferințe. Iarna, ne dădeam cu sania sau cu sacul de plastic.

Iernile erau diferite de cele de acum. Începând din luna decembrie, zăpada acoperea orașelul

nostru. Totul se transforma, ca printr-o magie, într-un tablou alb, sclipitor. Cântecul zăpezii se ridica de sub pașii noștri și ceea ce pentru o ureche obișnuită părea un banal scârțâit, pentru un copil cuprins de vraja iernii devenea un recital al naturii înghețate. Un limbaj secret pe care doar iubitorii iernii îl înțeleg și îl apreciază. În serile de vară, pe treptele care urcau de la stradă spre bloc, țineam concerte de muzică ușoară sau jucam „Flori, fete, filme și băieți” ori „Telefonul fără fir”.

Multă lume se perinda pe la noi. Cred că nu era familie din Victoria care să nu-și fi trimis, măcar o dată, un reprezentant să ne calce pragul. N-aveau încotro: tata repara timpul. Tata era ceasornicar. A început să repara ceasuri din pasiune, apoi a continuat și pentru a face niște bani în plus, pe lângă slujba lui de diriginte de șantier, apoi, maestru la Liceul Industrial. Susținuse un examen la Brașov pentru a primi

autorizație de ceasornicar și carte de meșter. Tata era extrem de sensibil și generos, astfel că, de foarte multe ori, nu accepta bani de la cei care veneau cu ceasurile la reparat și, de fiecare dată, îl auzeam dându-i mamei explicația: „sunt amărâți, au probleme, mulți copii”. A încercat să repare și timpurile, dar s-a străduit în zadar. Zilnic se chinuia să le deschidă oamenilor mințile, așa cum proceda cu ceasurile, să le curețe măcar de ideile fixe, dacă nu reușea să le înlocuiască cu unele aducătoare de libertate. Atunci, credeam că e pasionat de politică, dar era mai mult decât atât: cunoștea foarte bine istoria și nu suporta să vadă că oamenii sunt duși de nas, manipulați. Vedeă foarte clar greșelile care se repetau și care țineau oamenii în beznă, în cușca ideilor dictate de alții, privatoare de libertate. După decembrie 1989, aproape orice ieșire în oraș se sfârșea prost: fie venea nervos, povestindu-i mamei cum a încercat să-i explice lui cutărică faptul că nu fusese nicio

revoluție, ci doar o înscenare a comuniștilor, care ne conduceau în continuare, fie resemnat și epuizat, convins fiind că românii au o mare problemă cu logica elementară. Oamenii erau orbi, gândea el.

Așa eram și eu, mai ales în fața clienților care așteptau în holul apartamentului nostru. Într-o oarecare măsură, mă obișnuisem cu prezența lor zilnică, dar timiditatea, uneori, îmi provoca un mic blocaj și pentru că iubeam să umblu dezbrăcată, ca mulți copii de 3-4 ani, important era să fiu acoperită în partea de sus a corpului, de preferat cu o hăinuță de blană artificială, care mă făcea să mă simt specială. Astfel, parțial îmbrăcată, dădeam nas în nas cu clienții aflați în hol. Ca să redresez situația, recurgeam la o metodă ingenioasă: îmi puneam mâinile pe ochi și treceam defilând victorioasă prin fața oricui, convinsă fiind că, dacă eu nu îi văd, nici ei nu mă observă pe mine.

Am fost înfiată?

Eram mică și aproape sigură că am fost înfiată. Încercam să-mi imaginez de unde m-au luat. Seara, în pat, întunericul nopții, amintindu-mi de o Londră întunecată, mă făcea să mă simt ca Oliver Twist sau ca David Copperfield, care se născuse, ca și mine, la miezul nopții, între două zile, între două lumi.

Noaptea îmi dăruia luxul de a analiza, în liniște, tot ceea ce nu reușeam ziua din cauza gălăgiei și aglomerației din casa noastră: patru

fete, mama și tata, în apartamentul cu trei camere, dintr-un bloc din primul oraș construit de regimul comunist din România, care marca triumful socialismului: orașul Victoria.

Bănuielile cu privire la originile mele erau mai vechi, nu se născuseră odată cu sora mea cea mai mică, Veronica, moment din care trăiam cu impresia că dragostea mamei se îndrepta într-o singură direcție și, astfel, a început lungă și dificilă misiune de a demonstra că merit să fiu iubită. Îndoielile mele proveneau, pe de-o parte, din descoperirea asemănărilor dintre mine și personajele lui Charles Dickens și, pe de altă parte, din oferta unor vecini, familia Bânda, care le-au propus părinților mei să mă înfieze, ei neavând moștenitor. Domnul Bânda era un om de treabă, destul de drăguț. Venea des la tata să-i repare ceasurile. De fapt, nu știu dacă era chiar de treabă, dar nu prea conta atât timp cât văzându-mă, i se lumina fața. Observam cu ușurință asta și mi-era de-ajuns. Era un om bun,

fiindcă mă iubea. Problema era cu doamna Bânda, fiindcă purta batic tot timpul, iar asta o îmbătrânea și mi se părea puțin cam urâtă. Stăteam, deseori, la fereastra apartamentului nostru de la etajul doi și priveam căsuța familiei Bânda, de peste drum, imaginându-mi cum aș fi singurul copil dintr-o casă frumoasă, cu grădina îngrijită. Mă vedeam de partea cealaltă a străzii, la fereastra căsuței, urmărind apartamentul familiei mele. Imaginea mă înduioșa într-atât, încât n-am putut duce povestea mai departe. Mă hrăneam cu micile drame inventate de mine, dar de data asta era prea mult. Părinții mei nu m-au dat spre adopție și, astfel, episodul cu familia Bânda s-a încheiat. Dar nu definitiv, ci mulți ani după, fiindcă ori de câte ori îl vedeam pe domnul Bânda, care-mi zâmbea, mă trecea un fior de groază, gândindu-mă că, poate totuși, îi va convinge pe ai mei să renunțe la mine.